

מבוא

שלום לכולם לכולן. היום זה היום הראשון של השבוע התשיעי של עיניים על עזה. שבוע שנפתח במחאה ובשיבוש, והמפגש שלנו כאן היום, ההתכנסות, היא אקט של שביתה, אקט של מחאה מתמדת ושל סירוב לנרמול של ההרס והרג והזוועה וההרעבה וגם התעקשות על כך שהמאבקים הם שלובים זה בזה ושנחנו צריכות להתעקש בכל החזיתות. המאבק להשבת החטופים הוא גם תמיד מאבק לסיים את ההשמדה בעזה, לסיים את הכיבוש, לסרב לאלימות מתנחלית ואלימות בחסות הצבא והמדינה. ולכן היום אנחנו כאן מתכנסות יחד, מתאספות, כדי להנכיח את המחאה והסירוב שלנו. אנחנו מאוד מודות לאורחת שלנו היום, דוקטור מיכל פלדון, שהיא רופאת ילדים ואקטיביסטית, והיא תשוחח איתנו על שתיקתה של הקהילה הרפואית בארץ אל מול הג'נוסייד בעזה. תודה מיכל.

הרצאה

תודה לכם שהזמנתם אותי. אני פשוט אתחיל. יש לי המון שקופיות במצגת. אני לא בטוחה שנגיע לכולן. כן חשוב לי לדבר על נושא השיחה עצמו, ואני מקווה שאספיק. חשוב לי להדגיש את אחידות הטרמינולוגיה. אני מדברת על ג'נוסייד ועל רצח עם. אני חושבת שמהרגע שבצלם ורל"א [רופאים לזכויות אדם] הוציאו את הדוחות שלהם בסוף יולי, ממש זה עתה, זו הטרמינולוגיה. אני פה ושם אומרת מלחמה לסירוגין, אבל הכוונה היא כל הזמן לדבר על רצח עם. השקופית הזאת היא שקופית מאוד מאוד ישנה. היא כבר למעלה מבת שנה אבל זה מדהים שהיא למעלה מבת שנה וכל מה שכתוב בה עדיין נכון. עזה מאז אוקטובר 23 זה המקום הקטלני ביותר בעולם, כולל עובדי סיוע. זה המקום המסוכן ביותר בעולם לילד. זה המקום המסוכן ביותר בעולם לעיתונאים. וזה המקום ההרוס ביותר בעולם ביחס לכל המלחמות שהיו בעבר. זה המקום הצמא ביותר בעולם. זה המקום הרעב ביותר בעולם. זה המקום הפצוע ביותר בעולם, בטח כשמדברים על פציעות של ילדים וקטיעות גפיים. וזו ההתקפה הכי משמעותית והכי ממושכת על מערכת הבריאות בהיסטוריה של לוחמה. הנתונים הכי עדכניים שפורסמו – נכון ללפני כמה ימים – מספר המתים מעל 60,000 [61,722], מספר הפצועים 154,525. [לגבי] הנתונים על תזונה, מה שחשוב זה שבעצם כל האוכלוסייה כולה נמצאת במצב של אי ביטחון תזונתי, ופשוט מה שמשתנה הוא הדרגות. כמעט רבע מהאוכלוסייה כבר נמצאת לפני שלב חמש, שהוא השלב הכי קשה של אי ביטחון תזונתי.

מערכת הבריאות כולה הותקפה שוב ושוב, ושוב. בערך 50% מבתי החולים מתפקדים כרגע חלקית. [לגבי] הסיוע ההומניטרי, אתם יכולים לראות לאורך החודשים, אבל בעצם שליש מהבקשות של ארגונים לסיוע הומניטריים בסופו של דבר יוצאים אל הפועל. חלק פשוט לא מגיעים, חלק מבטלים, לחלק הבירוקרטיה גורמת להם התעכב, או לבטל, ושליש בערך מהארגונים בסוף מצליחים להיכנס עם סיוע הומניטרי לעזה. כבר במרץ 24 עידו אפרתי כתב ב"הארץ" כתבה גדולה שדיברה על השתיקה של המערכת הרפואית. הכתבה פורסמה סביב פרשיית שדה תימן וסביב העובדה שרצו לסלק את המטופלים העזתיים האחרונים ממדינת ישראל. אבל אפרתי כבר אמר את זה אז לפני שנה וחצי: מערכת הבריאות גזרה על עצמה שתיקה. זה היה נכון אז, זה נכון גם היום. ואני רוצה בעצם לרוץ על הנקודות שבהן היו פרשיות מהמלחמה או נושאים מהמלחמה שפגשו ישירות את עולם הרפואה, ועליהם היה ברור שצריך להתקומם וזה לא קרה.

הנקודה הראשונה היא הטיפול במטופלים פלסטינים לפני השבעה באוקטובר. לפי נתוני בצלם היו ארבעת אלפים ילדים מעזה שקיבלו טיפול רפואי בישראל. זה המון מטופלים. אדבר על ילדים כי זה מה שאני מכירה. אני חושבת שאין רופא ילדים ישראלי בבית חולים ציבורי גדול שלא טיפל גם בילדים עזתיים. והחל מאוקטובר כמובן אף ילד מעזה לא עבר לטיפול רפואי בישראל. רוב המטופלים שהיו כאן חזרו לגדה או לעזה. הרופאים הישראליים שעקבו אחרי המטופלים האלה לא יודעים להגיד בדיוק מה קרה להם. אין לנו שום קוהורט מחקרי גדול שמתעד את התוצאים של הילדים האלה. אנחנו יודעים שחלק הצליחו לברוח ועם חלק נותק הקשר, ובסופו של דבר אנחנו לא באמת יודעים מה קרה למטופלים שלנו. ויש כמובן ישנה הסוגייה של טיפול בעצירים פלסטינים, טיפול שהיה לקוי גם לפני השבעה באוקטובר, אבל על אחת כמה וכמה מאז תחילת המלחמה, כולל בתי חולים שסירבו לטפל בעצירים, חד משמעית טיפול לקוי. [בצילום] זו הפגנה קטנה כן, יש שם 10-12 רופאים [בית החולים] שיבא שהפגינו במרץ 24 נגד ניסיון הגירוש של המטופלים העזתיים שלהם בחזרה לעזה. אז בג"ץ הצליח לדחות את החזרה של המטופלים. מאז הם חזרו [לעזה].

הנקודה השנייה היא צוותי הרפואה פלסטינים או ערבים בישראל. 25% מכל הצוות הרפואי בארץ הוא ערבי או פלסטיני. יש מאז השבעה באוקטובר אקלים של פחד והשתקה. אנחנו מדברים על עשרות אירועים של שימועים או השעיה או פיטורים של צוותי רפואה בגלל אמירות פוליטיות, בדרך כלל אלה רק אמירות של הזדהות או סולידריות עם בני משפחה או אנשים בעזה. לפעמים זה על פוסטים שנכתבו כבר לפני שנים. בעצם, אני גם לא יודעת את הנתונים במדויק, אבל אני יכולה להגיד שאין בית חולים או קופת חולים בארץ שלא היו בהם מקרים כאלה, ויש בתי חולים שבהם היו עשרות מקרים

כאלה. יש כמובן הצהרות ג'נוסיידליות כל הזמן מטעם הצוות היהודי בבתי החולים הישראליים לצד הקולגות האלה. כל המשפטים האלה של "אין חפים מפשע בעזה". אם אתה רופא פלסטיני שבא לעבוד בבית חולים ישראלי וזה מה שאתה שומע כל היום, זו חוויה מאד, מאד לא נעימה.

הדבר האחרון הוא עניין הנשק או המיליטריזציה שיש במדינה הזאת, אבל יש גם בבתי החולים, גם בידי המטופלים כמובן. כבר ראיתי רופאי ילדים שמנהלים את מרפאתם עם אקדח בכיס. בנובמבר 23 בעצם היה אירוע משמעותי רפואי, אני חושבת, בארץ, שבו 100 רופאים חתמו על המכתב שהם קראו לו "רופאים לזכויות חיילי צה"ל שבו הם קראו לצה"ל להפציץ את בית חולים שיפא. המונח שלא נסלח להם לעולם כנראה זה "יש חובה להשמיד את קיני הצרעות", והם התכוונו לבתי החולים בעזה. אף אחד מהרופאים האלה כמובן לא עמד לדין משמעתי ולא נעשה שום דבר בעניין הזה.

הנקודה השלישית שבה אנחנו שוב נתקלים זו הפגיעה בקולגות שלנו בעזה עצמה, או בצוותי הרפואה העזתיים. השקופית הזאת גם היא ישנה כשדיברו על 1400 אנשי בריאות שנפגעו. היום מדברים על בין 1500 ל-1600 אנשי צוות רפואי שנהרגו. אנחנו מדברים על כ-400 אנשי צוות רפואי שנעצרו. חלקם אנחנו יודעים נמצאים במתקנים ישראליים, אבל חלקם נעלמו. יש לנו המון עדויות על עינויים של צוותי רפואה במתקני מעצר ישראליים, ויש רופאים שנפטרו במתקני מעצר ישראליים. כמובן פרשת הפרמדיקים במרץ 25, שהייתה באמת הפרשה הכי גדולה שכולם שמעו עליה. [בתמונה] זה חוסאם אבו-סאפיה, שניהל את [בית החולים] כמאל עדואן ונחטף מבית החולים אחרי שהותקף בדצמבר 24. [בתמונה] זה עדנאן אל-בורש, שהיה מנהל מחלקת אורתופדיה בבית החולים א-שיפא. ונעצר בדצמבר 23 בזמן עבודתו. כנראה הוחזק בשדה תימן לכמה חודשים ונפטר באפריל 24, ואנחנו לא בדיוק יודעים מהן נסיבות מותו. וזה אחת התמונות המפורסמות מפרשת הפרמדיקים וקבר האחים שבהם הם נמצאו.